

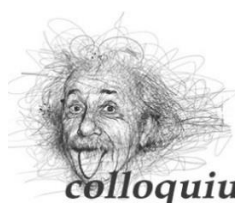
colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

Jurisprudence
Computer science
Educational sciences
Philological sciences

№48(241) 2025
Część 1

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №48 (241), 2025

Część 1

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Koźmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Aliyev Zakir Hussein oglu** - doctor of agricultural sciences, associate professor, professor of RAE academician RAPVHN and MAEP
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, profesor nadzwyczajny Wydział Agrotechnologii i Transportu Drogowego, Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Poławie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bidgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan
- **Oktay Salamov** - doktor filozofii w dziedzinie fizyki, honorowy doktor-profesor Międzynarodowej Akademii Ekoenergii, docent Wydziału Ekologii Azerbejdżańskiego Uniwersytetu Architektury i Budownictwa
- **Karakulov Fedor Andreevich** – researcher of the Department of Hydraulic Engineering and Hydraulics, federal state budgetary scientific institution "all-Russian research Institute of hydraulic Engineering and Melioration named after A. N. Kostyakov", Russia.
- **Askaryants Wiera Pietrowna** - Adiunkt w Katedrze Farmakologii, Fizjologia. Taszkencki Pediatryczny Instytut Medyczny. miasto Taszkent

Google scholar   SlideShare

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

COMPUTER SCIENCE

Мәлібекұлы Ж., Мейрам С., Алтынбаев А.

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛИЗА ДАННЫХ В СИСТЕМАХ ПОДДЕРЖКИ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ4

Malybekuly J., Meiram S., Altynbayev A.

FEATURES OF APPLICATION OF INTELLECTUAL DATA MINING IN DECISION SUPPORT SYSTEMS4

Садубеков И.А.

АНАЛИЗ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ЦЕН НА НЕДВИЖИМОСТЬ6

Sadubekov I.A.

ANALYSIS OF MACHINE LEARNING METHODS TO PREDICT REAL ESTATE PRICES6

PEDAGOGICAL SCIENCES

Буглай Н. М.

ОСОБИСТИЧНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ9

Buglay N. M.

PERSONALITY-ORIENTED LEARNING IN THE PROCESS OF TEACHING HISTORICAL DISCIPLINES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS9

Рззаде А.А., Алиева У.Я.

МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В ШКОЛАХ И КОЛЛЕДЖАХ.....13

Rzazade A.A., Aliyeva U.Ya.

METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT SCHOOLS AND COLLEGES.....13

PHILOLOGICAL SCIENCES

Abdullayeva Ye.

THE EMBODIMENT OF IDENTITY, SELF-SUFFICIENCY AND INDEPENDENCE IN THE NOVEL BY D. LESSING "THE GOLDEN NOTEBOOK"20

Aliyeva H.A.

THE CONCEPT OF "ROAD" IN MEDIEVAL ENGLISH LITERATURE24

JURISPRUDENCE

Дубровський О.

ПІТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЧЕРЕЗ АПЕЛЯЦІЙНУ ПАЛАТУ УКРНОІВІ27

Dubrovskiy O.

THE ISSUE OF ADMINISTRATIVE PROTECTION OF INTELLECTUAL AUTHORITY RIGHTS THROUGH THE APPEAL CHAMBER ABOUT IP OFFICE27

Лопасєва О.М., Миргородська К. М.

РОЛЬ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ30

Lopaeva O.M., Myrgorodska K. M.

THE ROLE OF FIRE TRAINING OF POLICE OFFICERS DURING MARTIAL LAW.....30

Лук'яненко О.А., Яровий О.Ю., Копилов Е.В.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ34

Lukyanenko O.A., Yarovyj O.Yu., Kopylov E.V.

OPERATIONAL AND INVESTIGATIVE ACTION TO COUNTER HUMAN TRAFFICKING34

Немцов В.Ю., Сухін К.С., Копилов Е.В.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ38

Nemtsov V.Yu., Sukhin K.S., Kopylov E.V.

OPERATIONAL INVESTIGATIVE INFORMATION AS THE BASIS FOR ORGANIZATIONAL AND LEGAL SUPPORT FOR COMBATING CRIME38

Єрємiна С.П., Павлiєнко В.О., Копiлов Е.В.	
ОБОВ'ЯЗКИ ПiДРОЗДiЛiВ, ЯКi ЗДiЙСНЮЮТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДiЯЛЬНiСТЬ.....	43
Yeremina S.P., Pavlienko V.A., Kopylov E.V.	
DUTIES OF UNITS CARRYING OUT OPERATIONAL AND SEARCH ACTIVITIES	43
 Елдос Саудабаев	
О ПРОБЛЕМАХ УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ В СООТВЕТСТВИИ С УК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	47
Eldos Saudabaev	
ON THE PROBLEMS OF CRIMINAL LIABILITY OF LEGAL ENTITIES IN ACCORDANCE WITH THE CRIMINAL CODE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	47
 Яременко О.С., Тiщенко В.В., Копiлов Е.В.	
ОСОБЛИВОСТi ЗНЯТТЯ iНФОРМАЦiЇ З ЕЛЕКТРОННИХ iНФОРМАЦiЙНИХ СИСТЕМ.....	52
Yaremenko O.S., Tishchenko V.V., Kopylov E.V.	
FEATURES OF REMOVING INFORMATION FROM ELECTRONIC INFORMATION SYSTEMS	52

PEDAGOGICAL SCIENCES

УДК 378.147.091.3: 001.895: 94

Буглай Н. М.

доктор історичних наук, професор кафедри історії
Навчально-науковий педагогічний інститут імені В.О. Сухомлинського Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0674-4313>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.15332185>

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Buglay N. M.

Doctor of Historical Sciences, Professor of History Department
Educational and Scientific Pedagogical Institute
named after V. O. Sukhomlynskyi
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0674-4313>

PERSONALITY-ORIENTED LEARNING IN THE PROCESS OF TEACHING HISTORICAL
DISCIPLINES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Анотація

Розглядається сутність та принципи особистісно-орієнтованої парадигми освіти. Сучасна система вищої освіти України поступово змінюється, переходячи від когнітивної моделі до особистісно-орієнтованого навчання здобувачів освіти. Для успішної реалізації цієї освітньої моделі у навчанні істориків необхідно не лише забезпечити їх високою професійною підготовкою для виконання традиційних завдань, але й розвинути здатність ефективно адаптуватися до складних і нестандартних ситуацій, з якими вони можуть зіткнутися в професійній діяльності.

Abstract

The essence and principles of the personality-oriented paradigm of education are considered. The modern system of higher education in Ukraine is gradually changing, moving from a cognitive model to personality-oriented education of students. For the successful implementation of this educational model in the education of history students, it is necessary not only to provide them with high professional training to perform traditional tasks, but also to develop the ability to effectively adapt to complex and non-standard situations that they may encounter in professional activities.

Ключові слова: особистісно-орієнтоване навчання, заклади вищої освіти, викладання історії, концепції, система освіти, методи.

Keywords: personality-oriented learning, higher education institutions, teaching history, concepts, education system, methods.

Сьогодні на навчальні заклади вищої освіти покладається завдання створити умови організації особистісно-орієнтованого навчально-виховного процесу з метою подолання його головних суперечностей і негативів. Особистісна орієнтація освіти відіграє важливу роль в гуманізації суспільства, де важливою складовою виступає гармонія людини із собою й світом.

Сучасна система вищої освіти поступово рухається від когнітивно-орієнтованої до особистісно-орієнтованої освітньої парадигми, що заснована на етиці взаєморозуміння, взаємоповаги, творчої співпраці. Підґрунтям особистісно-орієнтованої освітньої парадигми є особистісний підхід у навчанні, який пов'язаний з іншими методологічними підходами (компетентнісним, діяльнісним, культурологічним, соціокультурним, технологічним) визнано багатьма науковцями як найкращий для навчання молодого покоління (І. Бех [2–3], О. Пехота [12], С.

Подмазін [13–14], М. Чобітько [19], С. Яценко [20] та ін.).

У дослідженнях, що присвячені особистісно-орієнтованій парадигмі містяться наукові й практичні здобутки щодо методів організації особистісно-орієнтованого навчання та виховання в освітньому середовищі, окреслюються проблемні питання особистісно-орієнтованого навчання у ЗВО та ЗЗСО, визначаються важливі аспекти особистісно-орієнтованого навчання в контексті НУШ, розкриваються принципи й технології особистісно-орієнтованого освітнього процесу, аналізуються теоретико-методологічні засади особистісно-орієнтованої педагогічної освіти і т. ін. [1; 5; 7–10; 16; 18]. Аналіз напрацювань з проблеми особистісно-орієнтованого навчання вказує на потребу подальшого розгляду особистісної орієнтації сучасної системи освіти в контексті викладання історії у ЗВО.

Особистісно-орієнтоване навчання має свою історію. Передумови його виникнення поступово визначались у різноманітних дослідженнях особистості. Гуманістичний підхід, як самостійний напрям у науці, виділився в 50-ті роки XX ст. В рамках цього напрямку людина розглядалася як неповторна унікальна цілісність, якій притаманний певний ступінь свободи від зовнішньої детермінації завдяки тим цінностям, якими вона керується.

З самого початку гуманістичний підхід (спочатку в межах гуманістичної психології) займався вивченням можливостей та обдаровань людини. Він аналізував такі явища, як любов, творчість, образ «Я», розвиток, організм, реалізація власних можливостей, вищі цінності буття, становлення, спонтанність, досвід, психічне здоров'я тощо. На сьогодні світова наука пов'язує з ним імена К. Гольдштейна, А. Маслоу, Дж. Олпорта, К. Роджерса, К. Хорні, Р. Бернса та ін. [11, с.29–30].

Зміст концепції особистісно-орієнтованого навчання містить наступні основні положення:

1) Особистість як педагогічна категорія відображає специфічну сферу освіти та розвитку людини і виступає як особлива мета цього процесу.

2) Так само, як під час навчального процесу людина здобуває досвід використання знань, засобів розв'язування пізнавальних і прикладних завдань та творчих вмінь і навичок, вона має опанувати й досвід «бути особистістю», а саме реалізацію специфічних особистісних функцій (вибірковості, рефлексії, самореалізації, соціальної відповідальності тощо). Це особистісне «функціонування» особи не є якоюсь специфічною активністю, а виступає як внутрішній задум будь-якої іншої життєвої активності людини.

Метою особистісно орієнтованої освіти є створення умов, за яких розвиток особистісних функцій людини відбувається під час засвоєння будь-якого елемента освітнього змісту. Такий підхід до навчання, особливо вагомий у вищій освіті, обумовлює форми та методи навчання на різноманітних етапах набуття освіти. Освітнє середовище вищих навчальних закладів повинно забезпечувати особистісний розвиток кожного здобувача освіти, дозволяючи йому адаптуватися до змінних життєвих обставин і набувати високих рівнів суспільної взаємодії та інтелектуального розвитку. Створення таких умов ґрунтується на потребах суспільства у новому поколінні фахівців, які є як носіями, так і чинниками соціальної та професійної діяльності, мають високу культуру, поглиблені індивідуальні навички, спроможність усвідомлювати й продукувати свою власну освітню траєкторію, а також здатність брати на себе персональну відповідальність за власні рішення. У цьому дискурсі визначальну роль відводиться вмінню обґрунтовувати власні переконання, погляди, ідеї та пропозиції. Крім того, досягнення найкращих результатів у навчанні молоді є можливим через формування ефективно впорядкованого освітньо-виховного середовища, що впроваджується як в аудиторних заняттях, так і поза ними,

тим самим допомагаючи здобувачам освіти почувати себе особистістю та зосередитись на індивідуальному розвитку [15, с.47–48].

Особистісно-орієнтоване навчання у вищій школі ґрунтується на певних принципах. До найбільш поширених і продуктивних загальнонаукових методологічних принципів, які в контексті особистісного підходу набувають особливого змісту, можна віднести наступні:

– принцип комплексності, що передбачає всебічне дослідження причинних взаємозалежностей, комплексну оцінку вхідних параметрів функціонально-структурної будови, їх зміну та розвиток на досліджуваному об'єкті у просторі і часі, за кількісними й якісними ознаками та вихідні (результативні) параметри цього процесу;

– принцип системності, що зумовлює дослідження психолого-педагогічних явищ і процесів особистості як складних систем з функціонально-структурною будовою елементів взаємозв'язку і взаємообумовленості їх складових;

– принцип соціальної детермінації особистості пов'язаний з розумінням того, що особистість – це творчий суб'єкт соціально-історичних змін, а не тільки об'єкт, котрий відчуває на собі їх дію;

– принцип розвитку використовується для позначення загального, парадигмального підходу до аналізу проблеми і позначає зміни, що відображаються у внутрішній будові суб'єкта, у його структурі, перехід від структури однієї якості до структури іншої якості;

– принцип гуманізму потребує визнання права особистості та розвиток у педагогів і здобувачів освіти позитивної установки на особистість. У процесі позитивної установки на основі пізнання і самопізнання суб'єктів виявляється особистісний смисл взаємодії, активізується не лише емоційно-оцінювальний компонент (симпатія, приязнь, доброзичливість), а й морально-поведінковий, діяльнісний та лише в конкретній діяльності здійснюються самовияв, самоактуалізація і самоствердження особистості [4, с.28–29]. За таких умов відбувається гармонійне формування і всебічний розвиток особистості, повне розкриття її творчих сил, набуття неповторної індивідуальності.

Для реалізації моделі особистісно-орієнтованого навчання у ЗВО необхідно: організувати навчально-виховний процес як поєднання навчання й виховання, розвитку особистості; розкриття творчого потенціалу, становлення здібностей у гармонійному поєднанні з навчанням та вихованням; визначити характер взаємовідношень учасників навчально-виховного процесу, де взаємини будуються на принципах довіри, поваги одне до одного, співробітництва та партнерства; створити умови для досягнення кожним здобувачів освіти реально можливого для нього в даний період рівня навчальної успішності; створити умови для самопізнання, самонавчання та самооцінки своїх цілей та можливостей [6].

Однією з актуальних проблем на сьогодні варто назвати модернізацію системи підготовки май-

бутніх вчителів історії у ЗВО. Важливою проблемою й дотепер залишається пошук ефективних шляхів, забезпечення необхідних і достатніх умов для вдосконалення процесу формування педагога як висококваліфікованого фахівця. Ефективними формами підготовки майбутнього вчителя до реалізації особистісно-орієнтованого навчання визначено особистісно-орієнтовані лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття; педагогічну практику та самостійну роботу здобувачів освіти. Педагогічно доцільними методами встановлено: «ситуації успіху», навчальні ситуації, диспути, діалоги, рольові ігри, педагогічні тренінги. Засобами підготовки здобувачів освіти у процесі організації особистісно-орієнтованого освітнього середовища є: налагодження системних зв'язків між школою і педагогічним університетом/інститутом/факультетом; створення дидактичних матеріалів з дисциплін педагогічного циклу. Викладач має зорієнтувати зміст навчального процесу, а, відповідно, і зусилля здобувачів освіти на формування знань базових законів, понять, знань з предмета, наближати навчальний процес до практичного життя, формувати творчий підхід, самостійність мислення, уміння застосовувати вивчене у ЗВО в практичній діяльності.

Завдяки орієнтації педагогічного процесу в педагогічних університетах на особистість здобувачів освіти (формуванню суб'єкт-суб'єктних відносин, створенню спеціального навчально-методичного комплексу з дисциплін професійно-педагогічного циклу, створенню системних зв'язків між школою і закладом вищої освіти) було створене особистісно-орієнтоване освітнє середовище [17, с. 393–394].

Сучасні підходи до викладання історичних дисциплін у ЗВО мають ґрунтуватися на застосуванні активних методів й форм навчання, які найбільш ефективно відповідають потребам здобувачів освіти в у самостійності та професійному розвитку. Серед найбільш ефективних активних методів, які можуть бути впроваджені в практику викладання історичних дисциплін, слід виокремити наступні:

- лекція-дискусія, яка дає педагогу можливість керувати думкою групи і використовувати цю думку для зміни негативних установок і помилкових поглядів, активізувати пізнавальну діяльність в аудиторії;
- лекція з інтенсивним зворотнім зв'язком має поряд з традиційною лекційною роботою періодичне використання технічних засобів;
- лекція із застосуванням «мозкового штурму» полягає у генеруванні учнями різних ідей, рішень щодо проблеми, яка розглядається на лекції з наступним узагальненням відповідей;
- лекція з розглядом мікро ситуацій за формою аналогічна лекції-дискусії, але при цьому обговорюються і аналізуються конкретні ситуації з реальної практики.

При цьому педагог активізує слухачів, розвиває дискусію і спрямовує її в потрібному напрямі, аргументовано підводить аудиторію до колективного висновку або узагальнення [1, с.353].

Особистісно-орієнтоване навчання з історичних дисциплін передбачає співпрацю та співтворчість здобувача освіти та викладача, коли основним суб'єктом навчального процесу є здобувач освіти. Викладач у процесі навчального процесу має спостерігати за розвитком здібностей здобувачів освіти, визначати особисті переваги у роботі з навчальним матеріалом, розкривати та розвивати їх індивідуальні здібності. Тож, фактичною метою такого формату навчання можна визначити розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей кожного здобувача освіти, допомога у пізнанні себе, самовизначеності та самореалізації, формуванні культури життєдіяльності, яка дає змогу продуктивно будувати своє життя.

Особистісно-орієнтоване навчання з історії у ЗВО потребує удосконалення змісту освіти, форм і засобів її реалізації, спрямованих на формування конкурентоспроможних фахівців, майбутніх вчителів історії, здатних втілювати концепцію «Нової української школи», застосовувати фундаментальні знання з історії у навчально-виховному процесі, розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми. Для реалізації особистісно-орієнтованого навчання слід корегувати лекційні, семінарські заняття та систему виконання самостійної роботи, спираючись на творчий потенціал, індивідуальні можливості та здібності здобувачів освіти, що забезпечить їх перетворення з пасивних спостерігачів на активних співрозмовників. У майбутнього вчителя історії важливо формувати почуття емпатії, за допомогою толерантного обміну думок, що покращить співпрацю викладача і здобувача освіти. При формуванні освітніх компонент професійної й вибіркової підготовки, слід враховувати соціальне замовлення суспільства на розвиток особистості та враховувати фундаментальні дослідження з дисциплін історичного циклу.

Особистісно-орієнтоване навчання з історії у закладах вищої освіти передбачає реалізацію сучасних технологій роботи у формі тренінгів, проєктів, інтерактивних технологій та ін., що спрямовується на інтеграцію знань, здобуття нових компетентностей, розвиток власного інтелектуального потенціалу. За допомогою використання таких технологій є можливість поглибленого вивчення актуальних тем, які може обирати сам здобувач освіти, що, в свою чергу, надає можливість викладачу працювати з кожним здобувачем освіти індивідуально.

Отже, утвердження особистісно-орієнтованого навчання набуває особливого значення для України, адже сучасна система вищої освіти повинна формувати самостійних та критично мислячих індивідів. Для ефективної організації такого підходу необхідно змінити акценти у навчанні здобувачів освіти: замість уваги на механічне запам'ятовування готових знань, слід зосередитися на розвитку особистісних якостей, творчих здібностей й здатності до аналізу. Головна мета підготовки майбутніх учителів історії у ЗВО полягає не лише у формуванні фахівців для розв'язання стандартних задач, а й у вдосконаленні їхніх навичок реагувати на скла-

дні та непередбачувані виклики в професійній діяльності, що стимулюватиме демократизацію взаємодії між викладачами та здобувачами освіти й допоможе побудувати тісні зв'язки між школами та університетами. Виняткову увагу варто приділяти активному залученню здобувачів освіти до розвитку їхніх особистісних і професійних якостей, підвищенню їхньої ролі як активних суб'єктів освітнього процесу.

Список літератури

1. Березюк О.С. Методи організації особистісно орієнтованого навчання в освітньому середовищі // *Професійна педагогічна освіта: особистісно орієнтований підхід*: моногр. / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 346–360.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: у 2-х кн. Київ: Либідь, 2003. Кн. 1. Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. 280 с.
3. Бех І.Д. Виховання особистості: у 2-х кн. Київ: Либідь, 2003. Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. 344 с.
4. Гомеля Н. С. Методологічні засади особистісного підходу в освіті // *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2014. Вип. 1. С. 27–33.
5. Гривнак Б. Парадигма особистісно-орієнтованого навчання на початку нового століття // *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2010. Вип.42. С.138–144.
6. Кайдалова Л. Г. Теоретичні та методологічні аспекти особистісно орієнтованого навчання // *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2008. №3. С.74–78. URL: <https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/2923/1/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2025).
7. Коробченко А. А. Проблеми особистісно-орієнтованого навчання у вищих навчальних закладах // *Зб. наук. пр. Бердянського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. Бердянськ: БДПУ, 2005. №4. С.140–146.
8. Кучеренко І. Особистісно зорієнтоване навчання – домінантна модель реалізації концепції «Нова українська школа» // *Дивослово*. 2018. №11. С.9–15.
9. Лукьянова М. І., Разіна Н. А., Абдулліна Т. М. та ін. Особистісно орієнтований урок: конструювання та діагностика. Харків: Веста: Вид-во «Ранок». 2007. 176 с.
10. Огарь Ю. В. Особистісно орієнтоване навчання як засіб саморозвитку учня в умовах нової української школи // *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Вип. 67. С.187–192.
11. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / [О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.]. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
12. Пехота О. М., Старєва А. М. Особистісно-орієнтоване навчання: підготовка вчителя: [моногр.], [2-е вид. допов. та перероб.]. Миколаїв: Ліон, 2006. 272 с.
13. Подмазін С. Технологія особистісно-орієнтованого уроку // *Сучасні шкільні технології / упоряд. І. Рожнятовська, В. Зоц*. Київ: ред. Загальнопед. газ., 2004. Ч. І. С.64–69. (Б-ка «Шкільного світу»).
14. Подмазін С. І. Особистісно орієнтований освітній процес: Принципи. Технології // *Педагогіка і психологія*. 1997. №2. С.37–43.
15. Професійна педагогічна освіта: особистісно орієнтований підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. 436 с.
16. Савченко О.Я. Ознаки особистісно-орієнтованої підготовки майбутнього вчителя // *Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики*. 36. наук. пр. НПУ імені М.П. Драгоманова. Київ: НПУ, 1997. С.180–186.
17. Сергійчук О. М. Деякі аспекти реалізації особистісно орієнтованого підходу в навчальному процесі ВНЗ // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. №2. С.389–397.
18. Фасоля А. М. Особистісно зорієнтоване навчання: сутність, основи, технології: курс лекцій для слухачів курсів підвищ. кваліфікації пед. кадрів. Рівне: Юлат. 2008. 131 с.
19. Чобітько М. Г. Особистісно орієнтована професійна підготовка майбутнього вчителя: Теоретико-методологічний аспект: моногр. Черкаси: Брама – Україна, 2006. 560 с.
20. Яценко С.Л. Особистісно орієнтоване навчання: теоретичний та прикладний аспекти // *Проблеми освіти: наук-метод. зб. / Ін-т інновац. технол. і змісту освіти МОН України*. Київ, 2015. Вип. 85. С. 231–237.

Colloquium-journal №48 (241), 2025

Część 1

(Warszawa, Polska)

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Czasopismo jest zarejestrowany i wydany w Polsce. Czasopismo publikuje artykuły ze wszystkich dziedzin naukowych. Magazyn jest wydawany w języku angielskim, polskim i rosyjskim.

Częstotliwość: co tydzień

Wszystkie artykuły są recenzowane.

Bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji magazynu. *нотатки*

Przesyłając artykuł do redakcji, autor potwierdza jego wyjątkowość i jest w pełni odpowiedzialny za wszelkie konsekwencje naruszenia praw autorskich.

Opinia redakcyjna może nie pokrywać się z opinią autorów materiałów.

Przed ponownym wydrukowaniem wymagany jest link do czasopisma.

Materiały są publikowane w oryginalnym wydaniu.

Czasopismo jest publikowane i indeksowane na portalu eLIBRARY.RU,

Umowa z RSCI nr 118-03 / 2017 z dnia 14.03.2017.

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak, Ewa Kowalczyk**

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

Format 60 × 90/8. Nakład 500 egzemplarzy.

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>